

SKA FARAN

Utg. av Sällskapet för Humanitär Barnalstring.

Pris 10 öre.

Kyskhet

är något fint och stort, som vi alla människobarn måste eftersträva, söka uppfylla.

Men kyskhet har också blivit en mask, bakom vilken döljer sig onaturlighet, hyckleri och liderlighet. Det är den kyska faran som här avses.

Ett- och tvåbarn-systemet.

Om ni, ärade läsare, liksom jag ej har något vidare intresse för Helsingfors föreläsning, har jag följt dess sammangärning så pass att ni vet, att huvudfrågan gäller ökning av försvaret mot inre och yttre fiender. Man vill ha längre värnplikt, flera mordredskap etc., och det kostar pengar. Finurligt har man då efter tyskt mönster hittat på en s. k. värnskatt för de rika. De ska lägga ut summan — vilken de nog sedan ska veta att ta igen av sina fattiga slavar.

I detta sammanhang har vi fått veta, att 96 personer i Sverige har över 550,000 kronor om året. Av pensionskommitténs undersökning framgick, att över 1 miljon kvinnor har under 500 kronors årlig inkomst och en halv miljon män är inte bättre ställda.

96 människor, av vilka var och en har mer än 550,000 kronor om året, och 1 1/2 miljon människor som ej har 500 kronor! Visar inte detta hur omänskligt, hur brottsligt detta samhälle är?

Och så kommer de rika till de fattiga och säger, att de ska skaffa sig många barn! Att de ska göra sin fattigdom ännu större, ännu tyngre. Är det ej upprörande och hutlöst fräckt?

Varje tänkande och hederlig människa måste i stället varna de fattiga för att sätta mer än ett eller två barn i denna grymma värld.

En varning som också ljudit så högt, att stora massor redan börjat att lyssna. Frammarschen av ett- och tvåbarnssystemet i vår tid är så tydlig, att ingen kan förneka den. Det är en internationell befolkningsrörelse.

Här i Europa är Frankrike allmänt känt som det land, där födelsesättet sjunkit i största grad. Men det är ej endast där som denna rörelse trängt in bland folket, utan i både mellersta och nord-Europa. Ingen storstad t. ex. — ej ens Paris — har under de sista 30 åren haft att visa en sådan sänkning i födelsens antal som Berlin; födelsefrekvensen gick nämligen på dessa 30 år tillbaka till nästan hälften. Och om även inte i så hög grad har sänkningen i födelsesättet likväl varit betydlig i hela Tyskland, i Ungern, Belgien o. s. v. Här hos oss, i

Utdrivna ur paradiset, stå de båda unga människorna och se ned mot de rykande höga skorstenarnas helvete. Dit ska de! Dit drivas de! Från det friska landet, där de hittills arbetat och levat i trofasthet och glädje, drev nödens barm huggande svärd dem ut, bort. Och nu krypa de tätt intill varandra, närmare varandra i fasa, då de skåda hela raden sotiga fabriker och verkstäder, i vilkas dödsbringande kvalm de äro dömda att förtvina.

gamla Sverige, — ja vem påminner sig inte skriket i årets början, då alla tidningar spred ut den stora nyheten, den förskräckliga nyheten, att antalet levande födda barn under förra året var mindre än något år sedan 1872. Födelsesättet — d. v. s. de föddes antal i förhållande till folkmängden i dess helhet — för 1910—1913 är lägre än något år sedan 160 år tillbaka. Och förra året slog som sagt rekord.

Vari har man då att söka orsaken till denna internationella företeelse? Ja, var? Många säga att det är beroende på degeneration, urartning. Och de har rätt, i fall kultur och degeneration är detsamma. Ty med kulturen är det som ansvaret, att ej sätta flera barn i världen än jag kan svara för, trängt fram.

Det ansvarslösa barnfödandet hör hemma i okunnighetens, det dumma lättsinnets och tanklöshetens trask. Mänsklighetens historia visar också, att lägre stående racer har vida högre födelsesiffror än högre organiserade racer, liksom att de bättre situerade klasserna, som tack vare sina pengar kan skaffa sig större kunskaper, fortplantar sig ej så starkt som de fattigare. Bland bönderna i Ryssland är okunnigheten gränslös, där föds också väldiga skaror barn. I Italien har man påvisat att i de landsdelar, där det största antal analfabeter finns — personer som varken kan läsa eller skriva — där är födelsesiffran störst. Överallt där råhet, okunnighet och därav följande tanklöshet råder, överallt

samma bild: Könsdriften obämmade tillfredsställelse utan tanke på barnets öde eller på moderns motståndskraft. Det krävs kultur för att tänka på detta; det är kulturen som väckt ansvaret hos både män och kvinnor. Och i vår högt kultiverade tid är det, som ett och tvåbarnssystemet går segrande fram ej endast i Europa, utan också i Amerika och Australien.

Denna barnminskning begynte i överklassen och bland stadsbefolkningen, men har nu gripit in både bland arbetare och lantbefolkningen.

För den skull talas det om ett hela folkets utdöende — fast det drojer ju lite! — och det gråts stora foder för det kära fosterlandets skull. Den moderna staten behöver soldater, skattebetalare och arbetskrafter, alltså massor av människor. Men de som prisa den stora barnskaran glömmar, att det åtminstone för samhället är bättre och av större värde, att det föds två starka, livskraftiga barn än halva dussinetsjukliga, svaga stackare, som efter otaliga offer av ansträngningar och pengar ska öka de små gravarna på kyrkogården. Endast det faktum, att ju flera barn som föds, ju större är barnsdödigheten och att däremot är denna dödlighet ej så stor vid mindre födelsesantal, endast det borde vara nog för att väcka alla socialpolitiker till besinning. Men nej, som vanliga sjunger en del av dem enad på en och samma trall: »Flera barn, flera barn, flera barn!» Och som de egendomslösa i det industriella

livet är de producerande, så ska de vara det även i detta hänseende. Det är nämligen arbetarna, de fattiga man förebrår, att de ej längre tycks tro på den rika välsignelsen av en stor barnskara.

Som sagt fåbarnssystemets fram-marsch är tydlig och klar. Och de personer, som höjer sina röster där- emot, kan nog koka ihop lagar och nya lagar, men något inflytande på livet kommer de aldrig att få. Lagar mot preventiva medel betyder ju föga, då lagar mot preventiva åtgärder omöjligt kan tänkas. Ej heller lär man lura många med ungarlörskatt eller med skattelindring för fäder åt många barn. Pre-miering av kanineriet skall visa sig verkningslöst. Ingenting hjälper — det är sanningen. Folket har bör-jat vakna. Insett vilken betydelse barnantalet har för de fattiga per-sonligen och för dem alla såsom klass.

Redan Voltaire uttalade, vad alla förnuftiga och fördomsfria måste mena: att det är inte överflöd på människor som är huvudsaken, utan att vi göra dem, som finns, så lite olyckliga som möjligt.

Hinke Bergegren.

Redan sjätobevarelsedriften tvingar den vakna proletären att låta förståndet tala inom äktenskapet, och han låter sig inte andras av några jeremiader i borgarprässen, inte ens då man drar på den patriotiska strängen, som redan förlorat största delen av sin klang i arbe-tarnas öron.

Tanklöshet.

Just i dag omtalade en bekant till mig en historia, som i all sin enkelhet är förfärlig; — förfärlig, dels därför att den blottställer ett mänskligt elände så stort, att man knappast kan tro på det, dels också därför att den å andra sidan visar vilken oerbörd tanklöshet och omänsklighet gent emot små oskyldiga människovarelser många människor i sin slöhet och okunnighet göra sig skyldiga till.

Det var en kvinna i Sundby-berg. Hustrun har törut fött ej mindre än femton (säger femton) barn, och ytterligare just nu i dagarna tvillingar. Av de födda barnen lever endast sex, av vilka en för närvarande är intagen på ett sinnessjukhem ej långt från Stock-holm. Alla de andra har vid jäm-förelsevis späd ålder fallit offer för olika slags sjukdomar och dött.

Av de överlevande barnen är en, den äldsta, nyss konfirmerad, men som han ej kunnat få den uppfostran, han behöft, har han redan ut-vecklat sig till en odåga och blir till följd därav föräldrarne blott till sorg. Alla barnen äro, det hava flera personer intygat, magra och eländiga till ytterlighet, hustrun är förslappad och utpinad och mannen dränker grämlsen över sitt elände i sprit, vilket ju så ofta blir följden, såvida han ej rent av överger den

arma hustrun eller genom självmord befriar sig från sitt elände.

Arbetare, vakra upp ur er slöhet och gå till kamp mot det omänskliga kanineriet. Kom ihåg att det inte bara är ni själva som lider genom det, utan även edra barn, dessa oskyldiga små varelser som ni så obarmhärtigt kastat in i ett hav av elände, fastän ni så väl kunnat förhindra det. Tänk på de små stackarna, som döra av svaghet eller plågas på idiotanstalterna eller svälta därhemma i ert utblottade, fattiga hem. Tänk på det och ställ er som ärliga fiender mot det djuriska kanineriet.

Och visa andra bland edra kamrater det fördärliga och omänskliga däre!

En förebild.

Oresundsposten har förstärkt märket Ax. S. lämnat en redogörelse för Urban Hjarnes liv och leverne. Enligt Aftontidningen är det en förebild värd att av våra den sjunkande nativitetens dagar uppmärksammas. Vad är det så Urban Hjarnes kan lära oss i det hänseendet? Jo, han var gift tre gånger och hade sammanlagt 25 barn.

Och det är en förebild! Då berättar de amerikanska bladen om en förebild som är mycket styvare. Farmaren Thomas B. Parker som har varit gift fem gånger. Med sin första fru hade han 18, med sin andra 21, med sin tredje 9, med sin fjärde 12 och med sin femte 10 barn. Alltså hade han sammanlagt 70 barn.

Duktiga kar! Att hans hustrur inte stött ut med det, utan han överlevat den ena efter den andra — det ska vi inte tala om, ty kvinnan är väl i kaninmännens ögon inte till för något annat än att föda barn.

Nu när kvinnorna börja vakna, ska de säkerligen lära sig första att sätta p för guds givmildhet.

Den tänkande, handlande och ansvärsfulla mannen och kvinnan är det som i vår tid står som förebilder; ej gångna tider med manlig oförskämhet och kvinnlig tanklöshet och undergivenhet.

Folkens framtid.

Professor Curt Wallis har nyligen utgivit en bok med ävanstående titel. Som den ställer sig rätt dyr (3: 75) men dess ämne bör intressera alla, torde här ett partiellt referat vara på sin plats. Som referenten emellertid i huvudsak är av motsatt mening mot författaren, kan han ej tillbakahålla litet kritik.

Författaren betraktar den nu bland de civiliserade folken pågående minskningen av födelsens antal (nativitetsminskningen) som en fruktansvärd fara, främst ur militärisk synpunkt. Frankrikes folkmängd har upphört att tillväxa, Tysklands

Läkaren.

Vera var 19 år, modist hos firman Modén & Pallin, var fader- och moderlös samt bodde hos sin gamla faster, som var ogift, barnlös och religiös. Vera bodde utanför stan, hade en halvtimmas väg att gå morgon och kväll och det tog hårt på hennes svaga krafter. Ty hon var inte stark. Vera. Vål utvecklad var hon, höfterna voro sunda, men bröstet påfallande små för åldern. Hon hade »fattigt blod» sade fastern. »Och ständig huvudvärk», klagade Vera. — »Hon sitter för mycket», sade granntanten. — »Jag orkar inte gå mycket», bedyrade Vera. — »Ja, vad ska vi ta oss till med dej, flicka», lög alltid fasterns refräng. — »Ja, jag vet inte», suckade delinkventen.

Det onda tillfog. Vera blev blek och hade ofta förstoppning. Hon var nedstämd och sorgsen och gnatig. Ibland svindlade det för ögonen, när hon gick till och ifrån arbetet, så hon var allvarligt rädd att gå och svimma en dag.

— Kära flicka vad ska vi göra? Ängslade faster. — Var sitter det onda?

— Ingenstans... i hela kroppen, sade Vera. Det är allmän svaghet, kände faster och gick till apoteket, köpte järnpiller.

Vera tog piller morgon och kväll, men inte hjälpte det.

Faster skrev efter en annons och begärde Wiltons blodkraftpill. De kom och kostade 3:50.

Vera tog in av dem morgon, middag och kväll, men var lika blek, lika häg lös och kraftlös som förut.

Ett sånt elände!

Faster bad en varn bön till gud varje dag klockan 11, när Vera var i arbete. Vera förlorade aptiten och led av hjärtklappning.

Herrre gud! sade faster.

— Det här duger inte, sänd flickan till doktorn, kommanderade granntanten. Men Vera ville inte höra talas om doktorn.

En dag, när Vera satt och monterade en värdhätt, fick hon ett svindelansfall och ropade på vatten. Föreståndarinnan gav henne vatten, och sen Vera kommit till sig, frågade hon:

— Vera är sjuklig, ser jag?

— Ja.

— Har Vera varit hos läkaren?

— Nej.

— Men Vera har bestämt bleksot. Vera måste absolut gå till doktorn.

— Nej, jag vill inte.

— Jo, hon måste! Jag ger Vera fritt för idag så får hon gå till doktorn, tillade föreståndarinnan allvarligt och bestämt, ty hon var en förståndig kvinna.

Vera lydde, och kom till doktorn. Han var en vänlig gammal herre med grått halskrag, kloka ögon och guldbågade glasögon. Han talade vänligt med henne och till slut frågade han om hon visste med sig ifall hon hade något fel i underlivet.

Vera rodnade djupt och visste ingenting som var på tok.

Då tog läkaren och sade att något sådant fel hade han ej trott på, men det kunde vara något svårare.

Något svårare — värre fanns väl inte, tänkte Vera och önskade hon aldrig kommit dit.

Då frågade läkaren så vänligt om hon tillät en fingerundersökning eller undersökning med spegeln, annars var han ej säker om att träffa själva orsaken till kraftnedsättningen. Vera rodnade ännu djupare och sa, att något sådant kom aldrig på frågan. Doktorn mumlade något i sitt gråa skägg, och så ordinerade han: hon borde helst komma ut till landet ett par månader på sommaren, idka friluftsliv, gå mycket, bada mycket, äta närande mat samt undvika föda i flytande form och framförallt ej äta järn, som bara framkallar huvudvärk.

Konsultationen var slut och Vera gick hem.

Faster blev glad att det inte var något farligt. Läkarens råd beslöt att följas så långt görligt var. Faster skrev till sin bror, som var snickaremästare i F-köping, — det var så gott som på landet — och hörde sig för om han inte ville ta mot Vera ett par månader. Snickaremästaren svarade ja, och Vera reste.

Snickaremästaren var enklings och hade en son. Båda voro vid stationen och mötte Vera. Sonen var en tjugotvå års yngling, mörk och rödkindad, med en växt som skvallrade om ungdomlig kraft. Han var stark som en jätte och bar Verastungakoffert som om den varit en spånkorg. Han var glad och kvick i tungan, och på hemvägen narrade han Vera att skratta så som hon aldrig gjort förr. Hon tyckte genast lika bra om honom — Allan hette han — som om hans far.

Hemma välkomnades de av hushållerskan, en gammal frytlig gumma, med kaffe och färskt dopp. Och Vera fick ett litet ensamt rum, innanför Allans, helt och hållet i vitt. Här skulle hon trivas, kände hon.

Och hon hade stor trevnad. Men inte blev hon stort bättre första veckan. Hon åt god mat och ströövde mycket omkring vid sjön och i skogen. Roligast var det om kvällarna, när Allan var ledig, ty då följde han henne och visade henne allting. Och om allt hade han något att berättat. Han kände namnen på alla skogsblommor, kunde söndertaga dem och visa hur de voro sammansatta i sina delar. Och varje del, hur liten och obetydlig den än syntes, hade sin funktion. Om en liten del led eller var förkrämpad, så lider hela organismen, sade Allan. Naturen har så underbart inrättat allt, och dess lagar gäller för alla varelser, även för oss, tillade han allvarligt. Vera lyssnade alltid så intresserad och stack emellanåt fram med en undran hur han kunde veta allt så väl.

— Har du inte sett vänstra hörnet av mitt rum? frågade då Allan en gång.

— Nej!

— Böckerna?

— Nej!

— Dem måste du se! hade han sagt entusiasmerad, och ibland sutto de i hans rum till långt in på nätterna och sågo i böckerna.

Vera glömde ibland att tänka på sin sjukdom. Och Allan talade aldrig därom. När de sutto tillsammans tänkte de på helt annat.

Sent en kväll sutto de båda vid hans skrivbord och bladade i en illustrerad Flora. Det var varmt så de hade slängt upp fönstren. Halvsjymning rädde och tunga dofter från skogen, ett stenkast längre bort, trängde in genom fönstret. Han kände hennes hår smeka mot sitt och hon kände sin bleka kind värmas av en lätt utdunstning från hans. Ingen av dem sade något, de upphörde att vända bladen och länge nog hade de sett på samma sidor. Hon hörde hur hans hjärta började dunka och han såg hur hennes fina hud på handloven oupphörligt sprittade av pulsens forcerade tempo. Situationen började bli pinsam; hon ville resa sig och gå; då rörde han sig, greppade hennes huvud och kysste henne.

Hon skrek inte, sprang inte, sjönk inte samman, nej rodnade bara, böjde sig över honom och kysste igen. Så reste hon sig plötsligt och sprang in till sig utan att säga godnatt.

Halva natten låg hon vaken, och han vaknade vid skrivbordet klockan fyra; och då stod solen rakt in genom fönstret.

Vera var sjuk den dagen, för att slippa äta vid det gemensamma bordet. Nästa dag var hon också sjuk. Allan besökte henne inte. Men på kvällen, när alla gått till sängs, kunde han inte säga. Då drog han på sig byxor och gick djärvt fram och knackade försiktigt på Veras dörr. Intet svar. En liten knuckning till, Allans hjärta bultar. Det tassar innanför, så viskar det:

— Vem är det?

— Jag...

— O, vänta lite!

Det prasslar mellan lakan, och när det blivit tyst, öppnar Allan och går in. Han stannar därinne tills solen står över talltopparna i öster, ty då är klockan fem.

Hej! vad landet är härligt för små flickor som ha bleksot! Vera får nytt liv och rött, kraftigt blod. Kinderna ha fått färg, ögonen liv, läpparna är inte längre bleka, gängen är spänstig och rask och — o, under! de små bröstet, som förut knappast syntes, blir allt fylligare och fastare. Och alla krämpor är som bortblåsta!

— Landet gör dej gott, du, sade snickaremästaren och nöp Vera i den runda armen.

— Tänk, vad flickan blivit duktig! sade hushållerskan riktigt självbelåten.

— Ja, det trodde jag aldrig, att jag skulle bli så kry, bekände Vera och skylde på lantluften.

— Men det trodde jag, tänkte Allan, spjuvern log i mjugg och viskade något till Vera, som rodnade. Och så gick han och knackade på dörren ibland om nätterna, den djäkeln!

Men tre månader hade gått och faster ville ha hem flickan. Det hade ingen tänkt på, och alla tyckte så bra om henne. Hushållerskan grät, mästern såg sur ut och Vera blev nedstämd. Då gick Allan emellan och förklarade att det blev ingenting av med hemresan.

— Vartför? undrade gubben.

— Jag ska gifta mig med henne, sa Allan.

Mästern tog sin son i famn, ty han ville ha små barnbarn, hushållerskan grät en skvätt och Vera log lycklig.

Och så skrev man till faster och talade om allsammans. Och bad gumman flytta dit, vilket hon gjorde. Och när hon såg hur frisk Vera var, blev hon glad, tackade gud och prisade lantluften.

Ivan Ofjelund.

Den kyska faran — för Indien och för världen.

I professor Kjelléns nyttkomna, för övrigt föga läsvärda, bok »Politiska essayer» läses i kapitlet »Indiens inre politik» följande:

»Hvad är orsaken till de indiska folkens missnöje med det engelska styret? ... England har gett Indiens alla folk fredens välsignelse; men dessa folk tyckas vara så underliga att de icke sitta värde på denna välsignelse. Så underliga äro förörrigt alla folk på vissa utvalda ställen. Och i Indien äro det här ett mycket reallt skäl. Gamla tider med deras ofta återkommande krigstillstånd höll folkväxten nere, och landet, icke (eller åtminstone i mindre grad) tyngt av underhållet av en främmande stam, kunde bekvämligen bära sin folkbörda; i hägnat av »pax britannica» (den brittiska freden) växer folkmängden nu ut över landets bärförmåga, som därtill så hårt anstränges av de främmande herrarna; och vad skall det då bli av de övertaliga miljonerna? De kunna emigrera, men utvandringen är faktiskt icke överstiga 20 000 om året; de kunde uppbyggas i en stor industri, men den kräver ett protektionistiskt skydd som Englands intresse ej medgiver; återstår alltså endast en lösning — hungersdöden.

Detta är också det verkliga slut resultatet. Hungersdöden är en nästan bestående institution i detta land. Mänsklighetens sagoland är världens största hungerland; det beböves blott en vådrets nyck, och ofantliga människoskargar, som allt hittills balanserat på kanten av existensminimum, falla genast offer. Och Indiens folk äro så underliga, att de föredraga t. o. m. ständiga krig med risk av slagfältets död framför en ständig fred med ständigt lurande risk av hungersdöd...

»Återstår alltså endast en lösning — hungersdöden».

Och ändå påstår man, att den kyska faran är en inbillning! Den lärde professorn kan omöjligen tänka sig, att Englands kyska, fromma över- och medelklass skulle sänka sig till en sådan skändlighet som att lära indier vad de — för egen del funnit nödvändigt, nämligen preventivumgänge. Hellre må de indiska miljonerna svälta! Och ej blott de indiska — samma är ju förhållandet med de kinesiska och de ryska samt med Västeuropas och hela den övriga världens arbetareklass.

Om våra professorer lika energiskt klandrade indier, kineserna, ryssarna och Västeuropas arbetareklass för deras höga nativitet (antal födelser) som de nu kälta på Frankrike för dess låga nativitet, då arbetade de för folkens bästa — deras frälsning från fattigdomen. Nu

däremot måste de betecknas som folkens bedragare.

Den kyska faran är en förskräcklig verklighet.

Låt bli!

»Ålsken varandra, föröken eder och uppfyllen jorden», var den väl-taliga moral som de »första människorna» fingo med sig vid flykten ur paradiset. Man kan inte gärna påstå, att den skiftat färg under årtusendena, även om den till själva sin yttre form fått en struktur, som kantänka skall ange den djupt sedliga och förmanande tonen. Men i själva verket är den allt fortfarande samma oböjliga uppmaning till massfödande av barn, och blir, trots alla ansträngningar att snedvrida och förvränga den, i de rika klassernas händer ett ypperligt vapen gent emot de undertryckta, så länge ej människorna lära sig inse det ansvarslösa bakom de skenheliga orden.

Det är helt naturligt att överklassen med förtjusning måste äse, hur arbetarklassens kvinnor föda en massa barn till världen, ty detta är ju ett medel att binda dem kvar i den mäsar, ur vilken de annars skulle resa sig och bli en nog så besvärlig och färdig makt. Ju flera barn den fattiga statarkvinnan ger livet åt, desto hårdare måste mannen spänna musklerna för att om möjligt skruva upp inkomsterna. Och därigenom råkar han i en ställning som endast trycker honom nedåt, fysiskt och psykiskt, berövar honom förmågan att klart reflektera över tillvaron, men i ett förlöst tillstånd ge sig på nåd och onåd efter att ha kompromissat med den lilla smula trots, som hämnats kopplas ungdomen. Det är de hvar sedan liv, men det skulle synas dem själva ännu hopp-lösare, om ej de rika i sin själviska »barmhärtighet» hade ett medel att även trösta. Och detta är religionen.

— Föd barn, ni! utropar prästen. — Det är gudi behagligt att ni upp-fylla jorden!

Men de fattiga ålska varandra i en djup elände och föda flera barn. Det är gudi behagligt!

Men om de bara för ett ögonblick sökte sansa sig efter arbetsdagens svett och möda, om de uteblev från en enda söndagspredikan, och litet allvarigare övervägade hur de rika efterlevde prästmoralen i jämförelse med dem själva, då skulle detta enda ögonblick för visso väcka dem ur den villfarelse, som kedjat dem outplånligt fast i eländet hela livet igenom, och då skulle detta ögonblick också lära dem, att prästens moral ingalunda var en tröst i deras lidande, utan en fara!

Vi ha kommit så långt att vi utan risk för våra själar kunna förneka lösningen. Det kan ju anses som ett visst hjältemod om man nämligen tänker på alla dem som, lamslagna av samhällets hänsynslöshet, piskats in i elohetens resignerade underkastelse, därifrån de förgäves anropa samhället om barmhärtighet. Vad pågar då samhället svara på sådana förtvylade rop? Åh, en mycket vardaglig och nött fras:

— Låt bli att skaffa så många barn till världen, så har ni det bättre!

Man behöver inte vara så förfärligt djupsinnig, för att kombinera detta svar med den uppmaning i mot-sätt riktning, som samma samhälle nyss fört förelagt de hjälplösa genom sina präster. Men nu är det för sent att protestera, nu är faran över dem, de äro fångna i den, och få taeka samhällets oförlikneliga gud, om han till äventyrs i sin allvisa godhet har makt att vända samhällets fattigvård till deras förmån. Och blir inte epilogen i deras liv hem-skare än så, kunna de ju knappa sica händer och läsa en tyst förbön över den moral som tillstodde dem att föda en massa barn till världen och ändock som en särskild ynnest komma i åtnjutande av den barmhärtighet som blev dem tillmätt under hån och smälek.

»Ålsken varandra och uppfyllen jorden!» Borde det inte stå över portvalven till våra dånhus och fångelser, sjukhus och asylor för hem-lösa? Det vore ju en så sällspord effekt för ögat, även om inte hjärtat alltid vore med. Om inte för annat

Också ett frieri.

Hon: Vad är det du vill, så här mitt i natten?

Han: Jo... har du inte läst i tidningen, Svea, att det föds inte så många barn som det... skulle.

skulle det stå där som en ständig påminnelse för dem, vilka predikat denna vackra moral, tills de en gång slutligen måste erkänna, att det var en fara som de slungade ut från predikstolen i stället för en tröst! Och de måste böja sig för anklagelsens tyngd! Ty även om de skulle falla för frestelsen att för en gång sparka ut lögnen, hade de dock alltid samhället över sig, och bakom detta fosterlandet och kapitalet, som behöves kanonmat för sina slagfält och slavar för sina fabriker.

Vinicius.

Ur »Könsmoral og Livslykke».

Av J. P. Müller.

Härnadan avtryckes i översättning några brottstycken ur denna till värt språk tyvär ännu inte överförda bok.

I företalet läses dessa träffande ord:

Varje ny idé måste passera tre stationer, innan den segrar. I början säger man: »Det strider mot bibeln». När man så en tid tänkt över saken heter det: »Det kan se utmärkt ut i teorin, men i praktiken duger det minsann inte.» Och slutligen kommer den tidpunkt då alla äro ense om att utbrista: Det är ju precis det, som vi hela tiden velat ha fram.»

I kapitlet »Den kristligt teologiska könsmoralen» framlägger författaren ett synnerligen beaktansvärt förslag om att prästerna böra utbytas mot rådgivare i hälsolära (hygien). Det översta statsembetet i varje socken skulle ges åt en särskilt som hygieniker utbildad läkare i stället för åt en teolog. Begravning, vigsel, bokföreläsning, statistik och representation kunna utföras lika väl av en medicinsk som av en teologisk ämbetsman. En sådan hygienisk konsulent borde kunna meddela förbud mot bevisligen skadlig barnalstring, t. ex. alla drinkare, fallandesjuka och syfilitiker, men han borde också kunna ge anvisning om sätten att undgå befruktning. Denna fråga är, säger författaren i kapitlet »Åtenskaps», den enda beträffande könsförhållandet mellan två könsmodiga, med varandra ense personer, där det är någon mening i, att staten meddelar förbud och straffar överträdelse. Men, tillägger han, statsmyndigheterna ha så brått med alla möjliga likgiltiga och dem ej vidkommande ting, att de glömma det viktigaste. Det vore dock barbariskt att hindra de sjuka från att gifta sig. Det är nog, om de sörja för att ej smitta maken (nsken) och att ej fortlanta sig, när sannolikheten är stor för, att deras sjukdom skall försämma avkomman.

I kapitlet »De omyndiga» heter det:

Flera erfarna läkare, såsom Lallemand, Fürbringer och Gyurkovechky ha framhållit, att de avhållsamma ha en medfött abnormt svag könsdrift och att de alltså göra en dygd av sin svaghet. För att ganska få

outbildade och onormala personer ska kunna omstrålas av en missförstådd kyskhets gloria, bli alla sunda och normala ynglingar och flickor dömda att begå synder mot naturen eller i lyckligaste fall att i hemlighet begå handlingar, som de veta, att samhället stämpplar som otukt och hor, t. o. m. om de äro de skönaste utslag av djup kärlek. Detta måste fullständigt föröricka de ungas begrepp om gott och ont; och det nedsätter dem i egna ögon och skadar deras karaktär, när de blott med ont samvete kunna göra det, som instinkten och det praktiska förnuftet säga dem blott är att följa naturens lag.

Ett par sidor längre fram yttrar författaren följande tankvärda sats:

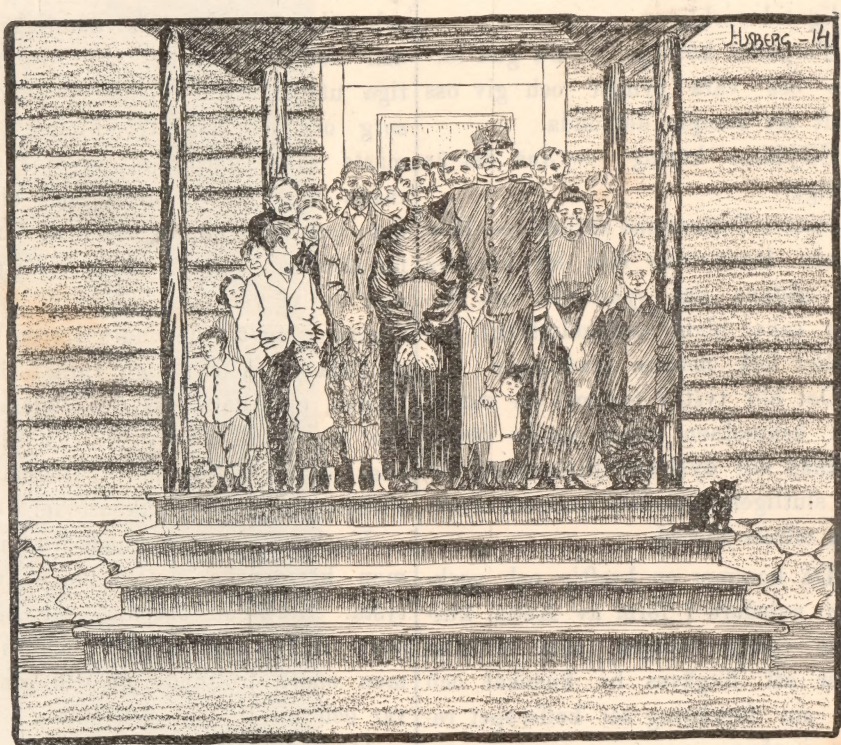
När man vet, att å ena sidan stå tusenden av gossar och unga män, som egga sina egna könsorgan, och att å den andra sidan finnas lika många flickor och unga kvinnor, som göra på samma sätt eller vilkas liv i alla fall släps fram i otillfredsställd kärleksträngtan och nästan hopp-lös kamp för »kyskheten» bevarande, en kamp som ruinerar deras hälsa, förstör deras utseende och i många fall slutar med att göra dem hysteriska eller vansinniga, då förskräckes och uppröres man över den hårdhet och dumhet, varmed samhället håller de unga från varandra och därigenom grusar deras välfärd, hälsa och lycka.

Vilka kolossala summor av kraft och saft, vilka ofantliga mängder av kärleksyttringar gå ej varje dag förlorade, ofta till obotlig skada! Varje lustförmimelse, som en individ av ena könet förskaffar sig utan medverkan av det andra, är ett bedrägeri mot detta andra kön.

Någon invänder: »Ungdomens idealism härrör av brukad och omsatt könsdrift.» — Men brukad könsdrift är ett begrepp, som saknar röt i verkligheten. Blir nämligen könsdriften ej tillfredsställd hos det andra könet, blir den obesörjd i enrum. Blevne man däremot lycklig i ungdomen, finge idealismen säkert långt större spelrum, än den dessvärre nu kan glädja sig åt.

Andra invända, att »tillfredsställd ålskogsträngtan i unga år har ett utomordentligt gott inflytande på ungdomens intellektuella liv och estetiska känslor». Men då ålskogsträngtan som bekant i brist på bättre tillfredsställelse på onaturligt sätt, så kan ingen förneka möjligheten av, att intelligensen och sinnet för estetik komma att tillväxa ännu mer, när de unga få lov att glädja sig åt ett lyckligt, naturligt kärleksliv.

Andra återigen invända, att »ju hårdare och längre man kämpar för besittandet av den tillbedda, dess större blir lyckan, när den nås. Genom kamp och seknad nås sålsta och mognas karaktären.» Ack, det är blott vackra talesätt. Medan gräset växer dör kon. Ju längre ålskogens uppskjutes, dess mer svinner den hän, och förmågan av kärlek sinar ut av brist på naturlig näring och sund övning. Och vad självbärsningen angår, så blir det mer än nog av tillfällen att öva denna dygd även efter föreningen med den ålskade.

Torparen Per Erk i Märglösa, med sin familj, hustru och tjugo barn. En storsättlig siffra i all sin enkelhet.

Tänk en så sant fosterländsk gärning den mannen gjort! Visserligen har han svurit att han efter det andra barnet skulle bli »kysk», men eftersom naturen var starkare än svordomen, så måste Per Erks lyda naturens röst och sin knotiga hustrus behag.

För varje barn som kommit har han svurit så mycket jäkligare, men åter har naturen varit starkare än han. Stackars Per Erks, sista barnet som kom, då svor han i en hel vecka att aldrig skulle han ha något roligt mer, men — om inte min syn bedrog mig då jag ritade av dem — så kommer nog Per Erksmor med sitt tjugondeförsta i år. Stackars Per Erk!

John.

